

قۇت ۋە يىغىن قۇيان جىلى كۆكتەم لەيى ەسكەن تىيانشان

باركول قازاق اۆتونوميالى اۆدانى ھۋايۋان اۋىلى ھۋاجۋاڭزى قىستاعى

مۈلدىرىڭ ۋە تېئاسىداغىلار بەيجىڭدەكى بايقاندىرىڭدا كۆكتەم مەرەكەسى بايلىنىشىمەن نىڭ تىلەك جۈلدىدى

انار بۇلت \ شىنجاڭ گازەتنىڭ تىلەشى ۋى يۇڭگۇي، مەركىتى تىلەش جالڭ شىنلۇڭ

”اعاي سالەمەتسىز بە! مەن ابدەن ساۋىقتىم، بېىل 6 - جىلدىقتا ۋەقە جاتىرىمەن. مەرەكە جاقىندىداپ قالدى، ۋە تېئاسىداغىلار ەسىزدى شىنجاڭغا قوناققا كەلگەن شاقىرادى...”

1 - ايدىڭ 15 - كۈنى مۈلدىرى ەلسىقان بەيجىڭدەكى جاقىنى جياۋ جىيانچىڭنىڭ بەيئەتەلە - فونىن جالغادى. سۈيلەسكەندە مۈلدىرى اسەرلەندىگەننەن كوزىنە جاسالدى.

مۈلدىرى بېىل 14 جاستا، قۇمىل قالاسى باركول قازاق اۆتونوميالى اۆدانى ھۋايۋان اۋىلى ھۋاجۋاڭزى قىستاعىدا، تۇلغاننەن كەيىن تۇما - ھاكتەنلى مەرتقا سۈيەگىنىڭ ەسىر جاعىنا قىسايۇ ناۋقاسىدا شالدىققاندىكى تۇرالى دىياڭكوز قۇيىلا - دى. 10 جاستان بۇرۇن ۋەيندەگىلەر ونى تالاي رەت قۇمىل قالاسىدا، باركول اۆدانىدا شىياھانلارغا پارمى كورسەتكەنمەن، ۋە پەراتسىيا - نىڭ قىندىقى زور بولغاندىقتان، ەمدەۋدى توق - تاتۇغا مەجبۇر بولدى.

2018 - جىلى 7 - ايدا ۋرتالىق رادىيو - تەلەۋبۇزىيا باس ستانىياسىنىڭ رەجىسسەرى جياۋ جىيانچىڭ باركول ساھاراسىدا كەلىپ كوردى - نىسالى. ۋل ساھارانىڭ كوركەم كورنىسىنى ەلىتىپ جۇرگەندە، مۈلدىرىڭ اتاسى مۈلدىرى - دى مەرتىپ قۇي ايداپ ەجۇرۇپ، ايباراتقا ەنۇسۇپ قالدى. جياۋ جىيانچىڭ بەلى بۇكرەيىپ، ارەڭ كەتىپ بارا جاتقان ۋسى مۈلدىرى شىندى كورەدى. ساھارادا مۈلدىرى فىلىمگە ەنۇسۇرۇ - جاساڭ كروپۇ - پىئاسىداغىلارغا بىرنەشە قازاق حالقى اندەرىن ايتىپ بەردى. اسەم ۋەن، كىرىشىكىز جانار كۇيىشلىكتى قاتتى اسەرلەندىردى.

باركولدا ايبالداغان كەزدە جياۋ جىيانچىڭ مۈلدىرىڭ اۋرۇ جاعىدايىن تاپتەشتەي ۋەسىپ، نىڭ اۋرۇ ازىبان قۇتۇلۇنا كۆمەكتەسۇگە بەكىدى.

جياۋ جىيانچىڭ بەيجىڭ قاللىق جىشان ەلۇ - مەتتىكى يىگىلك قورنىڭ باس ھاىشىسى مياۋ جىياڭغا ھابارلاسپ، مۈلدىرىڭ اۋرۇ جاعىدايىن كەچەي - تەگجەيلى بايانداپ بەردى. بەيجىڭ قاللىق جىشان ەلۇمەتتىكى يىگىلك قورى مۈلدىرىگە كۆمەك كورسەتۇدى ۋە پارمى، دەرەۋ بەيجىڭ داشۇەسىنى قاراستى 1 - شىياھانا جۇرەك قان تامىر شىكى اۋرۇلار ەبولىمنىڭ شىياگەرى ۋىلىگە ھابارلا - سپ، سولار ارلقى ۋسى شىياھاننىڭ سۈيەك ەبولىمنىڭ مەڭگەرۋشىسى، دوكتورانت جەتەكشىسى لى چۇندى پروفەسسور باستاغان مەرتقا سۈيەگىنىڭ ەسىر جاعىنا قىسايۇ اۋرۇن ەمدەۋ ۋە جىمىنا ھابارلاسادى. لى چۇندى پروفەسسور مۈلدىرىڭ اۋرۇ جاعىدايىن كەچەي - تەگجەيلى ۋەسىققاننەن كەيىن، ۋعان تۇزەتۇ ۋە - پەراتسىياسىن جاساۋدى ۋە پارمى.

2018 - جىلى 10 - ايدا مۈلدىرىڭ ۋە تېئاسىداغىلار بەيجىڭگە كەلىپ، بەيجىڭ داشۇەسىنى قاراستى 1 - شىياھانغا جىياسادى. لى چۇندى پرو - فەسسورنىڭ باستاۋىندا، شىياھاننىڭ سۈيەك بول - مىندەكى ماھاندار مۈلدىرىگە بىرلەسپ دىياڭكوز قۇيىپ ەرى ەمدەۋ جوباسىن تالقلاپ، دەرەۋ مۈلدىرىڭ كەۋدە مەرتقا سىندى قىسايۇ ەڭ اۋىر بولىكتەرىن تۇزەپ تۇراقتاندىرىپ، ما - سەلەنى تۇبەگەيلى شەشپ، بۇدان كەيىن ۋنەمى بەيجىڭگە كەلىپ تەكسەرتۇ قىيىنشىلغىن ازايۇدى ۋە پارمى. سول جىلى 10 - ايدىڭ 19 - كۈنى مۈلدىرى ۋە پەراتسىيا بولمەسىنى كەردى. ۋە پەراتسىيا بولمەسى باس نە كرۇدەن بۇرىن، مۈلدىرىڭ كەسى باس ۋە پەراتسىيا ۋاڭ يۇي شىياگەردى قۇشۇقتاپ، كوز جاسىن كۆلدەتەدى.

مەرتقا سۈيەگىنىڭ ەسىر جاعىنا قىسايۇ ۋە پەراتسىياسىنىڭ ھاۋىپ - قاتەرى ۋەنە زور، قۇس مەرتقاننىڭ ەشىرىمىشكىتەي جۇمىساق جۇلىن، قۇسنىدا شىم - شىتىرىق ۋەرنالاسقان، بۇكىل دەنە - نىڭ ەزىم جەرىنە تۇتاساتەن نەرۇ تامىرلارى بار، ەرقانداي ەسىر نەرۇ زاقىھدالسا دا اۋىر زارداپ

قالدى. ۋە پەراتسىيا ۋە جىمى لى چۇندى پروفەسسور تۇ - راقتاندىرىغان جوبا بويىشا، دەن قۇيا سىتەپ، ەشقان - داي اعاتتىق تۇدەرمايدى. ۋە پەراتسىيا ەساتى بولدى. 2018 - جىلى 10 - ايدىڭ 30 - كۈنى ۋە پەراتسىيا - دان كەيىن اۋرۇدان ايققان مۈلدىرى ۋىگە قايتاننەن پۇيەزا ۋە تىرادى. ۋاڭزەلدا مۈلدىرىڭ ۋە تېئاسىداغىلار ەمدەۋ - كۆتمەدەۋ قىزمەتكەرلەرنىڭ قو - لىنان قىسا ۋەستايىدى.

بەيجىڭنەن قايتىپ كەلگەننەن كەيىن، مۈل - دىر جايرانداي تۇسەدى. كلاسسىدا ۋل باسقارلارغا پەيلىدى كۆمەكتەسەدى، ناىچەسى ۋە زاتتار قاتاردى - نان ۋەرنىلپ، ساپاقتاستارى مەن مۇعالىمداردى - نىڭ ماداقتاۋىنا يە بولدى.

”بەيجىڭدەكى اعايىلار مەن اتايىلار مەننىڭ باقىندارىم، مەن سولار سىياقتى باسقارلارغا كۆمەك - تەسەمەن. مەن ەرجەتكەننەن كەيىن شىياگەر بولپ، اناعۇرۇم كوپ ادامدى اۋرۇ ازىبان قۇت - قارامىن“، - دەيدى مۈلدىرى.

”بىزنىڭ ۋەيدەگىلەر بەيجىڭدەكى جاقىندىدارىمىزنىڭ مەيىرىمىن ۋە مۇتپايىمىز. كۆكتەم مە - رەكەسى تايىپ قالدى، ەسىر جاقىندارىمىزغا كۆكتەم مەرەكەسى بايلىنىشىمەن نىڭ تىلەك جۈلدىدىق، ۋلاردىڭ شىنجاڭغا كەلىپ قوناق بولۇن ەۋمىت تەتمىز“، - دەيدى مۈلدىرىڭ اجەسى شۇلبان اباقتان.

بەرىك ساياسى تۇرغىمەن تىيانشاندىرىۋدى

(بىسى 1 - بەتتە) ”اناعۇرۇم جوعارى دەڭگەيدەكى اشىق ەكو - نوميكالىق جاڭا ەنۇزىلىسى پەن باتسىقا ەسكە اشۇدىڭ جاڭا ارناسى نەگىزىنەن قالىپتاستى“، ”2023 - جىلى ساياھاتشىلاردى 200 مېللىون ادام - رەت قابىلداۋغا كۇش سالامىز“، ”بېىل قالا - قالاشىق تۇرغىندارىڭنىڭ قولىدايى تابىسى 7% اينا - لاسىندا ارتتى، اۋىل - قىستاق تۇرغىندارىڭنىڭ قولىدايى تابىسى 8% اينا لاسىندا ارتتى“... مەيلى الدايى 5 جىلدايى نىسانلاردى، مىندەتتەردى ۋەرنالاستىرۇدا، الدە بېيىلى ەتۇيىندى قىزمەتتە - دى ۋەرنالاستىرۇدا بولسىن، مەيلى ەكونوميكالىق داۋدىڭ ماكرولىق اۋقىمى، الدە بۇقارانىڭ حالقى تۇرمىسى ەرى جوسپارى بولسىن، اۆتونوميالى را - يوندىق ەكى مەجلىستىڭ ەتۇرلى ۋەرنالاستىرۇلاردى - نىڭ ەبارى شىنجاڭنىڭ جوعارى ساپالى داۋدى جەدەللىگەنلەتۇ سەنمەن، بەكىمەن اېگىلەدى. تا - ماشا جوبا ادامدى ارمانغا جەتەلەيدى، ەتۇرلى مىندەتتە اۋىر دا جايالى، بۇكىل رايون جوعارىدان تۆمەنگە دەيىن ۋاقت كۇتىپ تۇرمايدى دەيىن، قاجىرلىقپەن ناقتى سىستەيتىن رۇھانى بەيئەمەن مىقتاپ يگەرپ، تىيانشاندىرىپ، ايبىندى نىسان - نى 25 مېللىون ەز ۇلت حالقى اڭساعان تاماشا رەلدىققا اينالدىرۇ كەرەك.

تىيانشاندىرىۋدى يگەرۇدىڭ تەنگى پارتييا - لى كادىرلاردا. قاللىق پارتيالى كادىرلار جۈننەن العاندا، تىيانشاندىرىۋدى يگەرەۋ - قىزمەت اتقارماغاندىق، تىيانشاندىرىۋدى ۋە پەراتسىيا يگەرەۋ - قىزمەتكە جارا ماغاندىق سانالدى. تىيا - ناقتاندىرىۋدى مىقتى يگەرۇ - شىندىققا جۇگىتىپ، ناقتى سەتۇ قىزمەت سىتىلن بەيئەلەۋمەن بىرگە، ۋنان دا ماڭىزدىسى، پارتياعا ادال بولاتىن، حالقتى باقتىقا كەنەلەردەن ساياسى جاۋابكەرلىككە جاۋابكەرلىككە ارقالايىن، ناقتى ەسى سىستەيتىن، جوعارى ۇنىمىدى كادىرلار قوسىننى تۇللاۋ ەزىمى پارتييا مۇشەسىنىڭ بارىن سالان ناقتى ەسى سىستەۋىن، ناقتى شارا قاراستىرۇن، ناقتى ۋنىمىدىلىككە تال - پىسۇنن، تىيانشاندىرىۋدى مىقتى يگەرۇدىڭ جاقسى اۋتويىسى بولۇن قاچەت ەتەدى.

بەرىك ساياسى تۇرغىمەن تىيانشاندىرىۋدى يگەرۇ كەرەك. ”ەكىنى تۇراقتاندىرىۋدىڭ شەشۇشى ەمانن جەتە تانىپ، ”تورت تانىمىدى“ كۇشەيتىپ، ”تورت سەنىمىدى“ بەكەمەدەپ، ”ەكىنى قورعاۋدى“ ۋەرنىداپ، ساياسى تۇجرىمە - داۋ قابىلەتنى، ساياسى ەنۇسۇنۇ قابىلەتنى، ساياسى اتقارۇ قابىلەتنى جوعارىلاتىپ، ادالدىق - پەن مىندەت اتقارۇدىڭ، شىنايى يگەرپ، ناقتى سىستەۋدىڭ قۇتتى قوزغاۋشى كۇشنى اينالدىرۇ، شىنجاڭ قىزمەتنى جاقسى سىستەۋدىڭ، ەز ۇلت بۇقاراسىن باقتىقا كەنەلەردىڭ ەسى جۇزىندى -

(بىسى 1 - بەتتە) ”مۇندا تاى ەسىر جاشىك يۇزى بار، ەسىز ۋەمتىپ باراسىز“. ۋاڭجىلۇڭ جەمسى - جىدەك، كوكونىس تولايىم ساتۇ دۇكەنىندە قوجايىن لى يانخۇا قارىداردىڭ سوڭنان قۇا شىعەپ ايعاي سالدى. لى يانخۇا ۋسى بازاردايى كۈنە تىجاراتشى، قۇجياننىڭ يۇزىسى، گۇاڭدۇڭنىڭ قۇمشەكەر ما - دارىنى، گۇاڭشىدىڭ لىجىسى... ۋل بۇكىل ەل - مىزدىڭ جەر - جەرىنەن كەلىنگەن جەمسى - جىدەكتەردى ساتادى. ”باس شۇجى شى جىيىڭنىڭ بەيجىڭ شىنغادى اۋىل شارۋاشلىقى ۋنىمەردى بازارىنداى ساۋدا - گەرلەرمەن بەيئە ەراندا بايلىنىس جاساعاندىن كورپ، مەن ەرەكشە تەبىرەندىم. جەمسى - جىدەك ساتقانبا 20 جىلدىڭ ەجۇزى بولدى، مول تابىسى سەزىمەنە كەنەلدىم. قازىر كورلاننىڭ ’جەمسى - جىدەك تاياعى‘ بازارىن لىقىسغان دانگە تولدى، مۇندا مەننىڭ دە ۇلەسىم بار. الدايى جەردە، مەن باس شۇجىدىڭ تاپسىرماسىن ەستە بەرىك ساقاپ، ’جەمسى - جىدەك تاياعى‘ ەتپتى دە مول جەمسى - جىدەككە تولتىرىپ، ەتپتى دە ەتپەيدى ەتەمەن“، - دەدى لى يانخۇا. مۇجيا سىير، قوي ەتنى تولايىم، بولشەك

دىك ارەكەتنەن اينالدىرۇ كەرەك. بۇكىل دىننا - بەيىلمەن حالقى ەشۇشنى سى - تەيتىن نىتامەن تىيانشاندىرىۋدى يگەرۇ كەرەك. دۇرسى ناىچە كوزقاراسىن ۋرناتىپ جانە ونى امالياتتا اېگىلەپ، قاشاندا حالقتى كۇڭىل تورىنە قويىپ، فورماشلىدىق، تورەشلىدىك سىياقتى بۇقا - راننىڭ مۇدەسسىنە زىيان جەتكىزەتەن، بۇقاراننىڭ اۋىر تىپالغىن كۇشەيتەتەن، بۇقاراننىڭ نارازىلىغىن قوزغايىن سىستەردى باتىل شەكتەپ، ەرقانداي قىزمەت سىستەگەندە، ەز ۇلت بۇقاراسى ەڭ كۇڭىل بولەتەن، ەڭ تىكە، ەڭ رەال مۇدە ما - سەلەلەرمەن يگەرپ، حالقتى باقتىقا كەنەلدىرۇ - دى ەڭ ۇلكەن ناىچە ەتۇ كەرەك.

سلىغان قابىلەتپەن تىيانشاندىرىۋدى يگەرۇ كەرەك. يەيىانى ازات ەتۇگە، رەفورما جاساپ، جاڭالىق اشۇغا تاياندى بولپ، ۋبىرەنشىكتى ۋىدىڭ، قاتىپ - سەمگەن ۋىدىڭ، ەسكىلىككە جارىماسۇدىڭ بۇغاۋننان ازات بولپ، ”جەتى ەتۇر - لى قابىلەتتى“ كۇش سالا جوعارىلاتىپ، ”جەتى ەتۇرلى ۋىدى“ كۇشەيتىپ، مەڭگە بەيىدىلىكى كۇشتى، ۋنىمىدىلىكى كورنەكتى قىزمەتنى تىيانشاندىرىۋدى مەھانىزىمەن امالنى تاۋىپ ۋرناتىپ، ەتۇرلى قىزمەتتەردىڭ نىساناسى بولۇنا، ۋتە - مۈتە، جولى بولۇنا شىنايى كەپىلدىك ەتۇ كەرەك.

تىيانشاندىرىۋدى ماڭغادى الدى ۋرنىغا قويۇ، ناقتى بولۇدى الدىمەن ۋىلاستىرۇ، سىستەۋ - دى ماڭىزدى ۋرنىغا قويۇ كەرەك. تىيانشاندىرىۋدى مىقتى يگەرۇ - پارتييا 20 - قۇرۇلتايى رۇھىنىڭ قاز - قالپىدا تىيانشاندىرىۋدى تامىر تارتۇنا شىنايى كەپىلدىك ەتۇدىڭ ەڭ جاقسى ارەكتى؛ قاجىرلىقپەن سىستەۋ، ناقتى سىستەۋ - اۆتونوميالى رايوندىق ەكى مەج - لىستىڭ ەتۇرلى ۋەرنالاستىرۇلارنى داپەكتىلەندىرۇ - دىڭ، تىيانشاندىرىۋدىڭ ەڭ كوركەم بەيىنىسى. تەك تىيانشاندىرىۋدى يگەرۇگە كۇش سالغاندا عانا، ەتۇرلى ساياسات، شارالاردى شىنجاڭنىڭ ەكونوميكا - لىق، قوعامدىق داۋىمنىڭ ەسى جۇزىدىكى ۋنىمىدىلىك كىنە اينالدىرۇغا، شىنجاڭنىڭ كەڭ - بايتاق دالاسىنىڭ قارىشتاپ دامىپ، گۇلدەنپ - كورگەيۇنىڭ جاڭا جاعىدايىنا، جاڭا بەيئەسىنە اينالدىرۇغا بولدى.

تورسلىداق ۇنى جاڭا كۆكتەمنىڭ كەلگەندى - كىن، بوسالغى جىلدىڭ جاڭالغاندىننەن اڭغارتا - دى. ەز ۇلت بۇقاراسىنىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالىپىنىس جۇزەگە اسىرۇ ەشۇش، ەسىر مېۋىت - سەكۇندى دا زاييا جىبەرەي، تىيانشاندىرىۋدى مىقتى يگەرپ، قاجىرلىقپەن ناقتى سىستەپ، ەورسى اشا جاڭالىق اشىپ، جوبانى ناقتى ناىچەگە قۇلشنا اينالدىرىپ، ۇلى جوبانى ناقتى كورنىسكە اينالدىرىپ، جۇڭگو ۇلگىسىندەكى ۋسىزماىندان - دىرۇدى دىگەرلەتۇدىڭ شىنجاڭ امالياتىدا ەڭبەك كورسەتپ، ەسە قوسۇ كەرەك.

ساتۇ دۇكەنىندە، 40 جاستاى قوجايىن سىمايىل ەشارىپ سىير، قوي ەتتەرىن شەبەرلىكپەن بۇزىپ جاتىر. سىمايىل كورلا قالاسى تەكەشى اۋىلى ۋرتا چاچى قىستاعىنىڭ تۇرغىنى، 10 نەشە جىلدىڭ الدىندا قالا ۋرتاسىنداى قىستاقتى ۋزگەرتۇدە نىڭ كە - شەشەسى عىهاراتقا كۇشپ كىرگەن بولاتىن، جاس سىمايىل دۇكەن اشپ، سىير، قوي ەتنى ساتىپ، اقشا تاپقاننەن كەيىن ايلەمەن بىرگە قالادان ەسىر بالاباقشا اشتى، ۋنان جىل ساين 200 مىڭ يۇانغا تايىۋ كىرىس كىردى. ”پارتيانىڭ ساياساتى، شىنمەن، ۋتە جاقسى. بۇرىن ەسىز بالشىق ۋىدە تۇراتىنىز، قىستاق جولدردى ۋىلى - شۇڭقىر بولاتىن، جاڭبىر، قار جاۋغان كۇندەرى ابايلاماقتا جىلپىل - ەسۇردى - نىپ قالاتىنىز. قازىر ەسىز تۇرغان عىهارات ۇي تاپ - تازا، كۇشەدىكى جول شىراقتارى جاپىناپ تۇر“، - دەدى سىمايىل، - ”بۇكىن 15 قوي، جارتى سىير ەتنى ساتىپ، 800 نەشە يۇان تاپتىم. باس شۇجى شى جىيىڭ بەيئە ەراندا بايلىنىس جاساۋ تاسلىمەن بازاردا قالغان ساۋداگەرلەرگە امانداسىپ، ۋلاردان حال سۇرا - دى، جۇرەگىم مەيدىرگە بولەندى. مەن پارتيانىڭ باسلىشىلىغىدا، بۇقاراننىڭ تۇرمىسى، ەسوز - سىز، بارغان ساين جاقساراتىندىغا كامىل سەنەمەن“.

1 - ايدىڭ 21 - كۈنى، كادىرلار مەن بۇقارا جۇڭگو تۇيىنىشەگىن بىرگە ەلدى. سول كۈنى مورى قازاق اۆتونوميالى اۆدانى بايياڭجى اۋىلىنىڭ قىمىل ۋىيىندە ەز ۇلت بۇقاراسى ەسىر ارارا قۇانا باس قوسىپ، جاڭا جىلغا قارامان ەتۇن تامامەن بىرگە اۋىز ەيتىپ، كۆكتەم مەرەكەسىنى قۇانىشىپەن تويلادى. □ سۇرەتتى انار بۇلت \ شىنجاڭ گازەتنىڭ تىلەشى لى رۇي تۇسىرگەن

(بىسى 1 - بەتتە) شىندە قولىدايى شوققاننىڭ سانى 4 مېللىون 695 مىڭ 300 بولپ، 7.7% ارتقان؛ قورادى سىردىڭ سانى 6 مېللىون 909 مىڭ 100 بولپ، 12.1% ارتقان؛ قورادى قويدىڭ سانى 48 مېللىون 252 مىڭ 100 بولپ، 5.6% ارتقان. بىلتىر ەنورتىشى ماۋسىمىنان بەرى، اۆتونومييا - لى رايونىندەتتەن ساقاتتۇ - تىزگىندەۋ مەن ەكو - نوميكالىق، قوعامدىق داۋدى ەسىر تۇتاس جوس - پارلاپ، جەر - جەر، تاراۋلار بىرلەسپ قاماللىپ،